

Millî hava sanayiimizin kurulması için Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesi amacıyla katılma payı ihdası ve Millî Piyango hasılatının bu gayeye sarfını temin hakkında kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma, İçişleri, Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3 er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (Millet Meclisi 2/462; Cumhuriyet Senatosu 2/337)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 354)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2967*

2 . 8 . 1971

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 30 . 7 . 1971 tarihli 140 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Millî Hava Sanayiimizin kurulması için Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesi amacıyla katılma payı ihdası ve Millî Piyango hâsılatının bu gayeye sarfını temin hakkında kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı*

Not: Bu teklif 25 . 1 . 1971 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 26, 28, 29, 30 . 7 . 1971 tarihli 137, 138, 139 ve 140 ncı Birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 354)

Geçici Komisyon raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 2/337
Karar No. : 2*

4 . 8 . 1971

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 30 . 7 . 1971 tarihli 140 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Millî Hava Sanayiimizin kurulması için Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesi amacıyla katılma payı ihdası ve Millî Piyango hâsılatının bu gayeye sarfını temin hakkında kanun teklifi, Komisyonumuzun 4 Ağustos 1971 tarihli Birleşiminde, ilgili Hükümet temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Millet Meclisi metni, Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesi ve millî hava sanayiimizin kurulması amacıyla, belediye hudutları içindeki her türlü spor müsabaka ve gösterileri ile sine-ma, tiyatro, konser, sirk ve at yarışlarına giriş biletleri ve at yarışı müşterek bahis biletlerinin,

Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesine katılma payına tâbi tutulmasını; aynı amaçla, Millî Piyango sâfi hasılatının Türk Hava Kuvvetlerini güçlendirme vakfına tahsis olunmasını; ve uygulama esaslarının düzenlenmesini öngörmektedir.

Teklifin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, çağımızda havacılık alanında kaydedilen süratli gelişmeler ve ülkelerin savunmasında ve geleceğin harblerinde havacılığın mesafeyi ve zaman kavramını fevkalâde daraltan kudreti karşısında; Hava Kuvvetlerimizin güçlendirilmesi ve millî bir hava sanayiine dayandırılmasını gerçekleştirmek bakımından gerekli tedbirlerin alınması büyük bir önem taşımaktadır.

Türk Hava Kuvvetlerini güçlendirme yolunda Devlet Bütçesinden ayrılan ödeneğin son derece lüzumlu bir hizmete harcanmakta olduğu; ancak, bugün için artırılmasına da imkân bulunamadığı tartışma götürmez bir gerçektir. Büyük malî külfete ihtiyaç göstermesi yüzünden memleketimizde bugüne kadar millî hava sanayiinin kurulması mümkün olamadığından, bu konuda büyük güce sahip ülkelere dönük bir uygulamanın yarattığı endişeler, aziz milletimizce bir destekleme kampanyası açılması lüzumunu meydana getirmiştir. Bu cümleden olarak, Hava Kuvvetlerimizle çok sıkı bir işbirliği yapılmak suretiyle «Türk Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı» teessüs etmiş ve millî müesseselerimizle vatanperver halkımızın büyük teşvik ve yardımları ile yurdumuzda havacılık sanayiinin kurulmasını hedef tutan çalışmalara geçilmiştir.

Yarımlara güven veren bu çalışmalardan kısa sürede olumlu sonuçlar alınmakla beraber, bu teşebbüsü başlangıçta plân ve programa bağlamak suretiyle çalışmalarını hızlandırmak ve öngörülen hedeflere süratle ulaşmak amacıyla konuya bir yön verebilmek ve uygulamanın kanun desteğinden yararlanarak yürütülebilmesini sağlamak üzere bu kanun teklifi hazırlanmış bulunmaktadır.

Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesine ve millî havacılık sanayimizin kurulmasına imkân sağlayacak nitelikte görülen ve aynı zamanda, biran önce kabul edilmekle, Yüce Parlâmentonun bu önemli konuya dikkatle eğildiğini ve yapılan çalışmalarını takdirle desteklediğini belirtmeye vesile teşkil edecek olan teklif, Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninde Komisyonumuzca yapılan değişikliklere ilişkin açıklamalar :

1. — Millet Meclisi metninin başlığı redaksiyona tabi tutulmuştur.

2. — Belediye hudutları içindeki her türlü spor müsabaka ve gösterileri ile sinama, tiyatro, konser, sirk ve at yarışlarına giriş biletlerinin ve at yarışı müşterek bahis biletlerinin, Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesine katılma payına tabi olacağını hükme bağlayan Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi, metinde yazılı yerlerle benzer nitelikte görülen fuar ve panayırklar da ilâve edilmek suretiyle değiştirilmiş; ayrıca, 3 ncü maddede yapılan değişikliğe paralel olarak, at yarışı müşterek bahis bileti satış hasılatının katılma payına tabi tutulacağı ifade edilerek madde metni yeniden düzenlenmiştir.

3. — Katılma payının mükellefini ve sorumlusunu tâyin eden Millet Meclisi metninin 2 nci maddesinde yapılan değişiklikle, 10 . 7 . 1953 tarihli ve 6132 sayılı Kanunun 1 nci maddesine göre tertiplenen at yarışı müşterek bahislerinde, mükellefin, aynı kanunun 5 nci maddesi de dikkate alınarak, müşterek bahis tertip edenler olacağı tasrih edilmiştir.

4. — 10 . 7 . 1953 tarihli ve 6132 sayılı Kanunun 1 nci maddesi ile, at yarışları yapmak ve bu yarışlar üzerinde memleketin neresinde olursa olsun müşterek bahisler tertibetmek hak ve yetkisi Tarım Bakanlığına tanınmış; aynı kanunun 5 nci maddesi ile, bu hak ve yetkinin, at yetiştirme ve ıslahını teşvik gayesi ile kurulmuş ve kamu yararına çalıştığı onanmış derneklerden uygun görülecek bir veya birkaçına muayyen şartlarla ve 30 yılı geçmemek üzere, Tarım Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile devredilebileceği hükme bağlanmıştır.

Bu hükme istinaden bugün memleketimizde at yarışları ve bu yarışlar üzerinde müşterek bahis tertibi Türkiye Jokey Kulübü tarafından yürütülmekte ve bu hizmete karşılık da müşterek bahis biletleri satış hasılatının âzami yüzde 25 i yarış geliri olarak Türkiye Jokey Kulübüne bırakılmaktadır.

Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesine göre, Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesine ka-

tilma payı, at yarışı müşterek bahis biletlerinde, satılan bilet değerine bakılmaksızın bilet başına 10 kuruş ve at yarışlarında kapı hâsılâtının yüzde 50 si olarak tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Müşterek bahis biletleri, 1 lira, 5 lira, 10 lira, 50 lira ve 100 lira değerlerinde olmak üzere birbirinden farklı beş kategori halinde satılmaktadır. Bu itibarla, bilet değerine bakılmaksızın her bilet için 10 kuruş katılma payı alınması, açık bir eşitsizlik meydana getirecektir. Filhakika, 10 kuruşluk pay, 1 liralık bilete yüzde 10, 5 liralık bilete yüzde 2, 10 liralık bilete yüzde 1, 50 liralık bilete binde 2 ve 100 liralık bilete de binde 1 nisbetlerine tekabül etmektedir. Böyle bir eşitsizliğin benimsenmesi Komisyonumuzca mümkün görülememiştir.

Diğer taraftan, at yarışları kapı hâsılâtının yüzde 50 sinin Türk Hava Kuvvetlerinin güclendirilmesine tahsis edilmesi de Komisyonumuzca yeterli bulunmamıştır. Nitekim, ilgililerden alınan izahata göre, at yarışları kapı hasılâtı 1970 yılında 1 469 460,25 liradan ibaret bulunmaktadır ki, bu meblâğın yüzde 50 si ancak 734 730,12 lira tutmaktadır. Aynı yıl içinde müşterek bahis biletleri satış hasılâtı 180 586 446 liradır ve Türkiye Jokey Kulübüne ayrılan miktar 50 000 000 liraya yaklaşmaktadır. Bu derece geniş bir alandan, millî bir amacın gerçekleştirilmesi için 734 730 liralık bir katılma payı sağlanmasını yeterli kabul etmek mümkün değildir. Kaldı ki, at yarışlarını takibedenlerin önemli bir kısmının giriş bileti almadıklarını ve Türkiye Jokey Kulübünün davetiyeleri ile hipodromlara girdiklerini ve bu uygulamanın kapı hasılâtına olumsuz etki yaptığını da burada belirtmek yerinde olacaktır.

Yukarıda arz edilen hususlar muvacehesinde, Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi Komisyonumuzca değiştirilmiş ve at yarışı müşterek bahislerinde brüt bilet satış hasılâtının yüzde 10 unun katılma payına tabi tutulması; buna karşılık, at yarışlarına giriş biletlerinden, 1 nci maddede yazılı diğer yerlere giriş biletleri kadar (25 kuruş) katılma payı alınması uygun mütalâa edilmiştir.

Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesinin son fıkrasında yapılan diğer bir değişiklikle, katılma payı miktarının, at yarışı müşterek bahis biletleri hariç diğer biletler üzerinde bedelden ayrı bir kalem halinde gösterilmesi zorunlu hale getirilmiş ve bu suretle, bilet satanlarla satılanlar arasında vukuu muhtemel anlaşmazlıklar önlenmek istenmiştir.

5. Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesinde Komisyonumuzca yapılan değişiklikle, tahsil edilen katılma payı tutarlarının, T. C. Merkez Bankasının Ankara Şubesine yatırılacağı tasrih edilmiş; ayrıca, bu maddeye eklenen yeni bir fıkra ile, katılma payları hakkında 21 . 7 . 1953 tarihli ve 6183 sayılı Âme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki kanun hükümlerinin uygulanması sağlanmıştır.

6. Millet Meclisi metninin 5 nci maddesinde «Millî Piyango teşkiline dair Kanun» un numarası 4255 olarak gösterilmektedir. Komisyonumuzca yapılan inceleme sonucunda, mezkûr kanunun numarasının aslında 3670 olduğu ve 4255 rakamının, bu kanunun yayınlandığı Resmî Gazetenin numarası bulunduğu tesbit edildiğinden, madde metnindeki yanlışlık düzeltilmiş; diğer taraftan, 5 nci madde ile değiştirilmesi öngörülen 3670 sayılı Kanunun 11 nci maddesinde yapılan değişiklikle, Millî Piyango sâfi hâsılâtının Türk Hava Kuvvetlerini güclendirme vakfına süratle intikal etmesini sağlamak üzere, ilgili kuruluşların işlemleri, belirli sürelerle sınırlandırılmıştır.

Bu değişikliklerle birlikte madde metni, kanun tekniğine uygun olarak yeniden düzenlenmiştir.

7. Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi redaksiyona tabi tutulmuştur.

8. Millet Meclisi metnine Komisyonumuzca eklenen geçici madde ile, 3670 sayılı Kanunun 11 nci maddesine tevfiikan, Millî Piyango İdaresinin 1970 yılı bilânçosuyla tahassül eden 55 milyon lira civarındaki piyango sâfi hâsılâtının da Türk Hava Kuvvetlerini güclendirme vakfına tahsis edilmesi sağlanmıştır.

III - Millet Meclisi metninin yürürlük ve yürütmeye ilişkin 7 nci ve 8 nci maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

IV - Teklifin, önemine ve mahiyetine binaen Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Ankara	Antalya	Ankara	Afyon K.
Y. Köker	A. Tekin	M. Ulusoy	Y. K. Şenocak

Aydın	Denizli	Erzincan	Gaziantep
H. Goral	A. K. Turgut	F. Baysoy	S. Tanyeri

Toplantıda bulunmadı.

İstanbul	Kütahya	Tabii Üye	Tunceli
H. Berkol	İ. E. Erdinç	S. Özgür	A. Bora

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Millî Hava Sanayimizin kurulması için Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesi amacıyla katılma payı ihdası ve Millî Piyango hasılatının bu gayeye sarfını temin hakkında Kanun

Konu :

MADDE 1. — Belediye hudutları içindeki her türlü spor müsabaka ve gösteriler ile sine-ma, tiyatro, konser, sirk ve at yarışlarına giriş biletleri ve at yarışı müşterek bahis biletleri Türk Hava Kuvvetlerini güçlendirmesine katılma payına tabidir.

Mükellef ve sorumlu :

MADDE 2. — Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesine katılma payının mükellefi biletleri satın alanlardır.

Sorumlu bilet satanlardır.

Nisbet :

MADDE 3. — Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesine katılma payı nispi veya maktu olarak alınır.

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesi ve millî hava sanayimizin kurulması amacıyla katılma payı ihdası ve Millî Piyango hasılatının bu gayeye sarfı hakkında kanun teklifi

Konu :

MADDE 1. — Belediye hudutları içindeki her türlü spor müsabaka ve gösterileri ile sine-ma, tiyatro, konser, sirk, fuar, panayır ve at yarışlarına giriş biletleri ve at yarışı müşterek bahis bileti brüt satış hasılatı, Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesine katılma payına tâbidir.

Mükellef ve sorumlu :

MADDE 2. — Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesine katılma payının mükellefi, 10.7.1953 tarihli ve 6132 sayılı Kanununun 1 nci maddesine göre tertiplenen at yarışı müşterek bahislerinde, aynı kanunun 5 nci maddesi de nazara alınmak suretiyle müşterek bahis tertibedenler; 1 nci maddede yazılı diğer yerlerde, giriş bileti satılanlardır.

Sorumlu bilet satanlardır.

Nisbet :

MADDE 3. — Türk Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesine katılma payı, at yarışı müşterek bahislerinde brüt bilet satış hasılatının yüzde

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Katılma payı at yarışı müşterek bahis biletlerinde satılan bilet değerine bakılmaksızın bilet başına 10 kuruştur.

Maktu pay at yarışlarında kapı hasılatının % 50 si, birinci maddede yazılı diğer yerlere ait beher giriş bileti için 25 kuruştur.

Katılma payı miktarı, at yarışları müşterek bahis biletleri hariç diğer biletler üzerinde bedelden ayrı bir kalem halinde gösterilebilir.

Ödeme :

MADDE 4. — İkinci maddede belirtilen sorumlular, tahsil ettikleri katılma payını Eğlence Resmî ile birlikte ilgili mercilere tevdi ederler. Bu merciler bir ay içinde tahsil ettikleri katılma payı tutarını, mütaakıp ayın sonuna kadar, T. C. Merkez Bankasında Türk Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı adına açılacak hesaba ödemek veya göndermek zorundadırlar.

Millî Piyango hasılatının devri :

MADDE 5. — 5 Temmuz 1939 tarih ve 4255 sayılı Millî Piyango teşkiline dair Kanunun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Hazineye tevdi edilecek olan Piyango sâfi hasılatı, bir taraftan bütçeye irat, diğer taraftan Millî Savunma Bakanlığı Bütçesinde açılacak, Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfına yardım bölümüne ödenek kaydolunur.

(Geçici komisyonun kabul ettiği metin)

10 u ve 1 nci maddede yazılı yerlere giriş biletlerinde bilet başına 25 kuruştur.

Katılma payı miktarı, at yarışı müşterek bahis biletleri hariç diğer biletler üzerinde bedelden ayrı bir kalem halinde gösterilir.

Ödeme :

MADDE 4. — 2 nci maddede belirtilen sorumlular, tahsil ettikleri katılma payını Eğlence Resmî ile birlikte ilgili mercilere tevdi ederler. Bu merciler bir ay içinde tahsil ettikleri katılma payı tutarını, mütaakıp ayın sonuna kadar, Türk Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfının T. C. Merkez Bankası Ankara Şubesi nezdindeki hesabına ödemek veya göndermek zorundadırlar.

Katılma payının hesaplanmasını, kesilmesini ve tahsilini yerine getirmiyen, eksik kesen veya hiç kesmiyen, tahakkuk, tahsil ve ödeme ile ilgili memurlar, saymanlar ve diğer sorumlulardan bu paralar, yüzde 10 fazlası ile, 21 . 7 . 1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanun hükümlerine göre Maliye Bakanlığınca tahsil olunur.

Millî Piyango hasılatının devri :

MADDE 5. — 5 . 7 . 1939 tarihli ve 3670 sayılı Millî Piyango teşkiline dair Kanunun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 11. — Millî Piyango idaresince her malî yılın ilk ayı içinde bir evvelki yıl bilançosu ile tahassül eden Hazineye tevdi edilecek piyango sâfi hasılatı, Maliye Bakanlığınca en geç onbeş gün içinde bir taraftan bütçeye irat, diğer taraftan Millî Savunma Bakanlığı Bütçesinde açılacak Türk Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfına yardım tertibine ödenek kaydolunur ve bir hafta zarfında Türk Hava Kuvvetlerini güçlendirme Vakfının T. C. Merkez Bankası Ankara Şubesi nezdindeki hesabına nakden ve defaten ödenir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

MADDE 6. — Katılma payının tahsil, muhasebe ve ödemesine ilişkin hususlar, Millî Savunma, Maliye ve İçişleri bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak Yönetmelikte gösterilir.

Yürürlük :

MADDE 7. — Bu kanun yayımını takibeden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 8. — Bu kanunu Millî Savunma, İçişleri ve Maliye bakanları yürütür.

(Geçici komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 6. — Katılma payının tahsil, muhasebe ve ödenmesine ilişkin hususlar, Millî Savunma, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikte gösterilir.

GEÇİCİ MADDE — 5 . 7 . 1939 tarihli ve 3670 sayılı Millî Piyango teşkiline dair Kanunun 11 nci maddesine tevfikan, Millî Piyango idaresi 1970 yılı bilânçosu ile tahassül eden piyango sâfi hasılatı, adı geçen idare tarafından Hazineye devrolunur ve 28 . 2 . 1971 tarihli ve 1376 sayılı Kanunun (B) işaretli cetvelinin 61.120 nci maddesine gelir kaydedilmiş bulunan mezkûr meblâğ Maliye Bakanlığınca devir tarihinden itibaren en geç bir ay zarfında Türk Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfının T. C. Merkez Bankası Ankara Şubesi nezdindeki hesabına nakden ve defaten ödenir.

Yürürlük :

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme :

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.